Redacțiunea, Administrațiunea
Tipografia:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciurĭ:
Brașovŭ, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena: *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M.Dukes, A.Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner.*
Prețulŭ inserțiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoiélă.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. sĕu 30 banĭ.

# GAZETA TRANSILVANIEI.

## ANULŬ LI.

„Gazeta“ iese în fie-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. sĕu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

**Nr. 33.** **Brașovŭ, Duminecă, 14 (26) Februarie** **1888.**

**Brașovŭ** 13 Februarie, 1888.

În sînulŭ comisiunei administrative a dietei unguresci s'a încinsŭ alaltaerĭ o caracteristică discusiune. Fiindŭ adecă vorba de inarticularea proiectului de lege privitorŭ la convențiunea încheiată cu România asupra regulării granițelorŭ, cățĭva șoviniștĭ din comisiune au găsitŭ, că convențiunea originală s'a tradusŭ lăsându-se numirile „romanisate“ ale munțilorŭ văilorŭ și localitățilorŭ. Prin acésta, ḑiseră ei, se alteréză posițiunea de dreptŭ publicŭ a Ungariei și se slăbesce „simțulŭ naționalŭ“, și cerură ca tecstulŭ sĕ fiă întregitŭ cu numirĭ unguresci.

Cu mare greu a capacitatŭ ministrulŭ-președinte Tisza pe acești șoviniștĭ, carĭ nu potŭ durmì liniștițĭ, pentru că piscurile bĕtrâne ale Carpațilorŭ pórtă nume „romanisate“ în veaculŭ kulturegyleturilorŭ, arătându-le că textulŭ convențiunei odată stabilitŭ nu se mai póte schimba și liniștindu-i prin asigurarea, că Ungaria nu va suferi nicĭ o pagubă, décă textulŭ va rĕmâné nemodificatŭ. Guvernulŭ, mărturisi d-lŭ Tisza, nu mai póte sĕ retragă acuma unŭ tractatŭ internaționalŭ, pe care deja l'a primitŭ.

Discusiunea acésta este, cum amŭ ḑisŭ, fórte caracteristică și aruncă multă lumină asupra stărei interióre în partea de dincóce a monarchiei. Décă „simțulŭ naționalŭ“ șovinistŭ alŭ „rassei domnitóre“ se avêntă până la piscurile Carpațilorŭ și pretinde ca și aceste sĕ fiă maghiarisate, atuncĭ nu ne mai putemŭ mira, când vedemŭ, că totŭ ce nu e maghiarŭ și nu pórtă nume maghiarŭ este privitŭ de către acești șoviniștĭ cu ochĭ dușmănoșĭ și este declaratŭ de unŭ rĕu păgubitorŭ, care trebuesce sĕ fiă stêrpitŭ.

Ce sĕ-i facĭ décă Bucegiulŭ, Pétra Craiului, Retezatulŭ, Surulŭ, Frumósa ș. a. esistă de veacurĭ totŭ sub numirile aceste „romanisate?“ Impedecat'au óre aceste numirĭ desvoltarea Ungariei de aprópe o miiă de anĭ? Nu credemŭ sĕ pótă susținé asemenea lucru nicĭ chiar vestitulŭ Hunfalvy. Dér șoviniștii, de tarĭ și grozavĭ ce sunt, se temŭ aḑĭ chiar și de numirile seculare ale piscurilorŭ din Carpațĭ, pentru că ele fiindŭ „romanisate“ ar puté sĕ revóce în memoriă, că pe acestŭ pămêntŭ a trăitŭ și trăiesce și unŭ altŭ poporŭ, care reclamă dreptulŭ sĕu de esistență alăturĭ cu „rassa domnitóre.“

Și au ajunsŭ a fi fórte sensibili șoviniștii ungurĭ, au cădutŭ într'o deplorabilă stare de nervositate în materiă de „romanisare“. Așa de frumosŭ își împărțiseră ei rolurile, așa de dibaciu întrebuințaseră tóte mijlócele artificiale spre a scóte și cea mai mică urmă de „romanisare“ din viața publică a statului și mai vêrtosŭ din parlamentŭ. Se simțeau liniștițĭ, că nicĭ pomenire nu se mai făcea în dietă de „poporulŭ valahŭ“ și de representanții lui și că nicĭ unŭ nume rĕu sunătorŭ nu mai conturba armonia dintre dênșii. Când étă că „nebunii“ din Caransebeșŭ vinŭ sĕ le conturbe pacea sufletéscă arătândŭ lumei prin atitudinea lorŭ energică, că afară de șoviniștĭ mai trăiesce și altŭ soiu de ómenĭ în acestŭ statŭ.

Mare supĕrare pe bieții șoviniștĭ, că totușĭ s'a mai aflatŭ unŭ cercŭ electoralŭ românescŭ care sĕ dea viuă espresiune nemulțumirii poporului „valahŭ“ cu starea de fapte a lucrurilorŭ. Mânia lorŭ în contra generalului Doda, pe care-lŭ întituléză „dictatorulŭ din Caransebeșŭ“, a ajunsŭ la culme. Statulŭ, strigă foile lorŭ, e „subminatŭ“ de generalulŭ Doda și afiliații sĕi.

Și în ce consistă óre acéstă periculósă lucrare de „subminare“? Declarațiunea ce a adresat'o noulŭ deputatŭ alŭ Caransebeșului, d-lŭ Mihailŭ Popovicĭ, dietei unguresci nĭ-o spune clarŭ și lămuritŭ.

Alegĕtorii românĭ din cerculŭ Caransebeșului vorŭ sĕ arate, țĕrii tronului și lumei străine, că parlamentarismulŭ în Ungaria se baséză pe o mare fictiune, că identificarea interesului comunŭ alŭ statului cu interesulŭ specificŭ al rassei maghiare este de asemenea o gólă fictiune, și că într'unŭ parlamentŭ, unde poporulŭ românŭ nu mai are locŭ, nu póte sĕ aibă locŭ nicĭ „uniculŭ sĕu representantŭ“ din Caransebeșŭ.

De geaba se svêrcolescŭ așadér șoviniștii, căcĭ lumea totŭ se va întreba cu mirare: cum vine că poporulŭ românŭ nu este de locŭ representatŭ în dieta ungară?

Scrisórea d-lui deputatŭ Popovicĭ tractéză cestiunea mai multŭ din punctŭ de vedere teoreticŭ, principiarŭ. Este bine acésta, dér sĕ nu uitămŭ că șoviniștii, trăindŭ din idei fixe și din teoriile, ce și-le formuléză după ele, au devenitŭ nesimțitorĭ pentru orĭce discusiune principiară.

## Scrisórea noului deputatŭ alŭ Caransebeșului.

D-lŭ *Mihailŭ Popovicĭ*, noulŭ deputatŭ alesŭ alŭ Caransebeșului, a adresatŭ camerei deputațilorŭ din Pesta următórea scrisóre:

*Onorabilă Casă representativă!*

Prin mediulŭ comisiunei de incompatibilitate On. Casă a decretatŭ pe domnulŭ Traianŭ Doda, fostulŭ deputatŭ alŭ cercului Caransebeșŭ, lipsitŭ de mandatulŭ sĕu, pe motivulŭ, că dênsulŭ, în fața cu artificiala nulificare politică a poporului românŭ din Ungaria, a dechiaratŭ repețitŭ, cumcă nu póte sĕ participe la deliberațiunile onorabilei Case. Cu ocasiunea nouei alegerĭ ce avù locŭ în urmare, acestŭ cercŭ a aprobatŭ ținuta fostului sĕu deputatŭ, depunêndŭ mandatulŭ ér în mânile unui aderente alŭ partidei naționale — cu acea espresă condițiune, ca și acesta din a sa parte sĕ țină la dechiarațiunea lui Traianŭ Doda din 10 Octomvre 1887. Prin acésta s'a rostitŭ acestŭ cercŭ în modŭ nedubiosŭ, cumcă atitudinea d-lui Traianŭ Doda a corĕspunsŭ așteptărir sale; dér într'una totŭ prin acésta și mie, căruia mi s'a făcutŭ onórea d'a representa acestŭ cercŭ, prescrisu-mi-sa linia de conduită politică, o liniă, dela care a mĕ abate opresce onestitatea politică. Deși acestŭ momentŭ eminamente subiectivŭ în sine'șĭ deja suficientŭ ar fi pentru de a-mĭ regula ținuta, elŭ nu este uniculŭ. Aceleașĭ motive greu cumpănitóre, carĭ pe precesorele meu l'au determinatŭ la unŭ pasŭ, ce — recunoscŭ și eu, între împrejurărĭ parlamentarĭ normale abia s'ar puté justifica, — determinative suntŭ și pentru mine; căcĭ ele sustau și astăḑĭ, neschimbate întru nimica, decâtŭ doră întru atâta, că prin acésta a doua alegere li s'a adausŭ și esteriormente unŭ pondŭ, care firesce mai nainte nu se puté sĕ-lŭ aibă.

Décă cumva în ochii unora, ai acelora doră, carĭ relațiunile naționalitățilorŭ la noi le cunoscŭ mai multŭ după nume decâtŭ în fondulŭ lorŭ, incidentulŭ a putută sĕ apară ca unŭ contrastŭ de totŭ irelevantŭ, esplicându-lŭ că a plăcutŭ unui singularŭ deputatŭ a opune propriulŭ sĕu credeu politicŭ acelui puternicŭ torente, ce astăḑĭ eserciază faptualminte dominațiunea eschisivă în sferele nóstre parlamentarĭ: apoi votulŭ mai nou alŭ cercului meu electoralŭ póte sĕ fi sguduitŭ întru câtva acéstă greșită credință.

Faptulŭ, că în țéra întrégă astăḑĭ nu esistă decâtŭ unŭ cercŭ naționalŭ nemaghiarŭ, unde — în butulŭ constituționalismului nostru ungurescŭ, adevĕrata voință a poporului totŭ mai póte sĕ se afirme nefalsificată, acestŭ faptŭ în necsŭ cu celălaltŭ, că adecă acestŭ cercŭ electoralŭ, celŭ mai mare în țéră, cu 100.000 de suflete și peste 6000 de alegĕtorĭ, s'a simțitŭ îndemnatŭ a sancționa solemnelŭ și unanimŭ actulŭ de resistență pasivă alŭ fostului sĕu deputatŭ, face sigurŭ necontestabilă mărturiă despre aceea, că avemŭ înainte-ne unŭ contrastŭ mai afundŭ.

Acestŭ contrastŭ, ce aci, la acestŭ punctŭ ni se înfățișéză, este propriamente numai unŭ simptomŭ alŭ acelui mai afundŭ contrastŭ, în care tendințele actualei politice de statŭ necesarminte trebuia sĕ devină cu chiar instinctele de viĕță a poporului românŭ. Căcĭ este lucru evidentŭ, că o politică de statŭ, care și-a făcutŭ de problemă a crea țĕrii unŭ parlamentŭ, în care, cu eschiderea celorlalte, numai o rassă sĕ fie representată; o politică de statŭ, care în tóte punctele activitățiĭ sale tinde a identifica interesulŭ comunŭ alŭ țĕrii cu interesulŭ particularŭ alŭ unei rasse și pe acéstă cale a inaugura dominațiunea unui particularismŭ de stilŭ mai înaltŭ; o politică de statŭ, care în acéstă artificială identificare de interesŭ caută nu numai celŭ mai eficace mijlocŭ pentru dominațiunea unei rase, ci totd'odată condițiunea sine qua non pentru esistența ulterióră a Ungariei: — o asemenea politică de statŭ absolutŭ incompatibilă este cu interesele esențialĭ ale poporului românŭ. Sĕu doră nu este așa? Póte cineva, fie măcarŭ din șirurile aderențilorŭ politicĭ de statŭ, sĕ nege adevĕrulŭ acestorŭ tese? Nu óre fapte necontestabile avemŭ înaintea ochilorŭ noștri? Și de n'am pregeta tocmai a nega fapte notorice, óre póte ar face acéstă aderenții politicei de statŭ, fĕr' ca totd'odată sĕ desavueze în tótă forma însĕșĭ principiile conducĕtóre ale politicei de statŭ? Sĕu că doră nu faptă este, că în legislațiunea Ungariei poliglote interesele naționale numai ale unei rase ale minorității representate suntŭ și încă într'o absolutŭ eschisivă mĕsură? — precândŭ de representarea acelorașĭ interese ale celorlalte rase, ale maiorității, — nicĭ vorbă nu póte sĕ fiă seriosŭ! Acestŭ faptŭ atâtŭ dela ochĭ bătĕtorŭ e, încâtŭ a atrasŭ deja atențiunea străinătății asupra sa. Firesce că cei ce cunoscŭ numai relațiunile nóstre etnografice, ér nu și mânuirea constituționalismului nostru, aceia abia vorŭ puté sĕ pricépă acéstă aparițiune singulară și fără esemplu în analele sistemei representative democratice: fapta însĕ e nenegabilă, întocmai ca și acelŭ adevĕrŭ, că acéstă faptă constitue chiar basa faptică a întregei nóstre politice de statŭ.

Sĕu doră nu e faptă, că potestatea de statŭ consideră de a sa principală problemă, a'șĭ pune întréga sa putere și auctoritate, tóte organele și mijlócele materiale ale statului, pe terenulŭ politicŭ și celŭ culturalŭ, în serviciulŭ intereselorŭ specifice naționale numai ale unei rase? Și — unde este acelŭ aderinte alŭ politicei de statŭ, care ar puté sĕ facă imputațiunĭ potestății de statŭ pentru acéstă cuprindere a chiămării sale făr' ca prin acésta sĕ abnege totd'odată însașĭ idea fundamentală a politicei de statŭ? Au nu tocmai din contră, fiăcare sincerŭ aderinte alŭ politicei de statŭ necesitatŭ este a recunósce pe față și fără reservă, că potestatea de statŭ, când astfelŭ procede, nu face decâtŭ a se nisui sĕ corĕspundă supremului postulatŭ alŭ acestei politice de statŭ?

Unde e acelŭ aderinte alŭ politicei de statŭ, care ar voi sĕu ar puté numai sĕ voiéscă a disputa faptulŭ, că acéstă politică de statŭ, cu tendința de dominațiune eschisivă a unei rase, își caută justificarea politică finală chiar în conservarea proprie a Ungariei ca statŭ? Sĕu că doră noi și nu chiar aderenții acestei politice de statŭ inventat-au faimósa teoriă despre „uniculŭ elementŭ construitorŭ și conservătorŭ de statŭ?“ Au nu chiar inalterabila convicțiune, cumcă numai dominațiunea eschisivă a acestei rase ar mai fi în stare a garanta durabilitatea esistenței Ungariei — forméză în tabĕra aderențilorŭ politicei de statŭ acea fundamentală dogmă, cu carea stă și cade întrégă acéstă politică de statŭ?

Și acum întrebŭ: Óre tóte aceste, una ca una nedisputabile fapte, nu suntŭ ele fapte notorii, fapte pe carĭ aderenții politicei de statŭ nu le-ar puté nega făr' ca totd'odată sĕ isbéscă de mórte, chiar în inimă, însășĭ politica de statŭ? Aceste fapte însĕ într'una dovedescŭ plinulŭ și neînfrângibilulŭ adevĕrŭ alŭ teselorŭ de mai susŭ — prin aceea că ni-lŭ scotŭ nudŭ la ivélă celŭ mai intimŭ sîmbure alŭ politicei de statŭ și ne arată limpede ca sórele, cumcă acestŭ intimŭ sîmbure nu e decâtŭ — identificarea sistematică, dup' unŭ planŭ mai mare, a interesulŭ comunŭ alŭ țĕrii cu interesulŭ specificŭ naționalŭ alŭ unei rase, și că acésta identificare de interese, așa cum o cuprinde politica de statŭ, constitue o condițiune sine qua non — nu numai pentru dominațiunea națională a unei rasse, ci și pentru esistența ulterióră a Ungariei. In scurtŭ: Potestatea legislativă și esecutivă a statului în serviciulŭ intereselui specificŭ naționalŭ alŭ unei rasse — cu eschiderea pretutindenĭ a intere-

sului comunŭ alŭ ţerii, — acésta este direcţiunea internă, esenţială şi caracteristică a actualei politice de statŭ.

Are însĕ medalia şi partea sa aversă. Décă adecă nu se póte nega faptulŭ atinsŭ, că în dieta poliglotei Ungare sunt representate interesele naţionale numai ale unei rasse, ale minorităţii; décă avem în vedere, că acésta în acelŭ secolŭ se întêmplă, când ideea de naţionalitate preocupă spiritele ca nicĭ odată mai nainte; décă recugetămŭ, că acéstă unilaterală representaţiune în acelŭ statŭ este, ale cărui popóre agitate suntŭ de interesele naţionale dóră mai multŭ ca în orĭcare altă ţéră şi mai puternicŭ ca de orĭ carĭ alte interese; décă considerămŭ, că acésta în acelŭ statŭ se petrece, care odată deja a fostŭ teatrulŭ unui deplorabilŭ resbelŭ civilŭ, când popórele astădĭ uitate, şĭ-au vĕrsatŭ sângele pentru egalitatea de dreptŭ naţionalŭ, atuncĭ solenelŭ proclamată dela înălţimea Tronului; décă în fine nu trecemŭ cu vederea nicĭ mijlócele ale cărorŭ aplicare la alegerĭ este de publică notorietate: atuncĭ acestŭ drasticŭ anachronismŭ face eclatantă şi nerefutabilă mărturiă, că parlamentarismulŭ în Ungaria, acestŭ fundamentalŭ pilastru alŭ vieţii nóstre de statŭ, nu corĕspunde primului şi şi indispensabilului postulatŭ de adevĕrată sistemă representativă democratică, nefiindŭ elŭ espresiunea fidelă a celorŭ mai momentóse interese de viéţă, de carĭ suntŭ pĕtrunse astădĭ popórele, ci basându-se numai pe — o mare, dér gólă ficţiune.

Décă d'altă parte arĕtatŭ e chiar ca lumina sórelui, că întrégă acéstă politică de statŭ este basată pe identificarea interesului comunŭ alŭ ţĕrii cu interesulŭ specificŭ naţionalŭ alŭ unei rasse, nu mai puţinŭ evidentŭ este, că şi acéstă identificare de interesŭ, ce logicŭ nu se póte justifica şi nicĭ susţiné din punctŭ de vedere practicŭ, propriaminte încă nu e alta, decâtŭ — o a doua, asemenea mare, dér tot atâtŭ de gólă ficţiune, ca şi cea dintâiu.

Astfelu d'o parte vedemŭ o politică de statŭ, care cele mai bune puterĭ ale statului le aplică întru a construi pe temelia a doua marĭ ficţiunĭ, ca pe douĕ petri unghiulare, dintr'unŭ conglomeratŭ de diferite elemente naţionalĭ — unŭ pomposŭ statŭ artificialŭ-naţionalŭ; ér d'altă parte vedemŭ popórele încatenate în „libertatea maghiară", dintre carĭ popóră unulŭ, celŭ mai însemnatŭ, acolo unde se póte şi întru câtŭ i se mai póte, întrepune alŭ sĕu *veto* solenel în contra acestei politice de statŭ. Astfelŭ vedemŭ, cum acéstă politică de stat, d'o potrivă greşită în fundamentele sale, ca şi în scopurile finalĭ, împinge prin măestriă într'unŭ ominosŭ conflictŭ acele douĕ popóre, carĭ Provedinţa pare a le fi avisatŭ unulŭ la altulŭ cu interesele lorŭ esistenţialĭ.

In clară şi deplină convicţiune de acéstă solidaritate a intereselorŭ. scopul şi înţelesulŭ votului, ce a datŭ la acéstă ocasiune cerculŭ electoralŭ alŭ Caransebeşului este: a indigeta acelŭ conflictŭ de interese, provocatŭ prin greşita politică de statŭ, a indigeta acelŭ conflictŭ nu numai în numele sĕu propriu, ci — fie despre acésta convinsŭ totŭ insulŭ, — şi în numele întregŭ poporului românŭ.

In acestŭ sensŭ rogŭ pe on. Casă a interpreta presenta dechiaraţiune, conformŭ cărei, aderândŭ şi eu la pronunţatulŭ princip, că într'unŭ corpŭ representativŭ, unde poporulŭ românŭ n'are locŭ, nu póte sĕ aibă loc nicĭ „uniculŭ sĕu representante": nicĭ la deliberaţiunile sale nu potŭ participa, nicĭ mandatulŭ nu potŭ depune, şi aşa nicĭ nu mĕ simtŭ în posiţiunea de a'mĭ presenta în regulă credenţionalulŭ.

Se póte, că în apreţiarea acestei cause on. Casă se va pune érăşĭ pe basa sa curatŭ formală; dér o rogŭ sĕ recugete, că înfăşurându-se ea în propria ei fină tecstură formalistică, póte — ce e dreptŭ — ignora realitatea, dér rĕulŭ prin acésta nicĭ nu-lŭ va vindeca, nicĭ nu-lŭ va ascunde din naintea ochilorŭ lumei. —

*Orşova*, în 22 Februarie 1888.

*Mihailŭ Popovicĭ* m. p.
alesŭ deputatŭ alŭ cercului Caransebeşŭ.

## Atitudinea Angliei.

In camera comunelorŭ din Londra, Fergusson a declaratŭ în numele guvernului că Anglia n'a luatŭ asupră'şĭ nicĭ o altă îndatorire afară de cele ce suntŭ cunoscute camerei. Politica lui Salisbury nu e nicĭdecum duşmană Franciei. Raporturile cu Francia suntŭ bune şi speră că ele vorŭ dura cu atâtŭ mai multŭ, cu câtŭ politica esternă a Franciei merge paralelŭ cu a Angliei. Publicarea corespondenţei Angliei cu marile puterĭ asupra situaţiunei Europei e imposibilă, deórece acésta ar involva o călcare a încrederei. Problema Angliei este de a nu se amesteca în nicĭ unŭ rĕsboiu, décă nu vorŭ fi atinse interesele ei naţionale. Anglia se află acum cu tóte puterile în pace şi în concordiă.

Camera a fostŭ fórte mulţumită cu rĕspunsulŭ lui Fergusson.

## Unŭ conflictŭ franco-italianŭ.

După cum comunică o telegramă din Roma, la Modana, unde e gara dela frontiera franco-italiană, s'a produsŭ unŭ incident. Intr'o cafenea a isbucnitŭ o cértă între unŭ veterinarŭ italianŭ Girolami şi între mediculŭ maiorŭ francesŭ Favre. D-lŭ Girolami ducêndu-se acasă, nisce soldaţĭ francesĭ se duseră la elŭ ca sĕ-lŭ siléscă a se întórce la cafenea şi sĕ céră scuse. Veterinarulŭ se supuse, dér după aceea fŭ reţinutŭ la închisóre tótă nóptea. A doua di guvernulŭ italianŭ a ordonatŭ d-lui Girolami sĕ plece la Susa şi sĕ ascepte acolo ordine nouĕ.

Din causa acestui incidentŭ s'a produsŭ óre-care agitaţiă la Modana şi guvernulŭ italianŭ a ordonatŭ, ca mĕsură de precauţiune, gendarmilorŭ italianĭ ca sĕ nu iasă din gară.

Ministrulŭ italianŭ Crispi a propusŭ guvernului francesŭ, pentru a se evita orĭ-ce incidentŭ, sĕ schimbe în modŭ simultanŭ personalulŭ francesŭ dela gara din Modana, făcêndŭ acelaşŭ lucru şi guvernulŭ italianŭ cu personalulŭ italianŭ dela acea gară.

## SCIRILE DILEI.

Tinerĭ, carĭ n'au trecutŭ etatea de 24 de anĭ şi au absolvatŭ cu succesŭ. la vre-unŭ politechnicŭ din monarchiă, cursulŭ de ingineriă de construcţiă orĭ de maşine şi sciu limba germană se primescŭ *în marina c. r. de rĕsboiu*, menţinêndu-se obligamentulŭ lorŭ la serviciulŭ militarŭ, cu unŭ stipendiu anualŭ de 600 fl. ca *elevĭ provisoricĭ*. Suntŭ preferiţĭ cei carĭ cunoscŭ şi limbile italiană. francesă şi englesă. După depunerea esamenului cu succesŭ devinŭ elevĭ definitivĭ şi se numescŭ, după trebuinţă, inginerĭ de construcţia navelorŭ orĭ la artileria de marină. Petiţiunile sĕ se adreseze până la 15 Martie n. c. la secţiunea marinei din ministerulŭ comunŭ de rĕsboiu.

* *
*

*Agio vamalŭ* s'a stabilitŭ pentru luna Martie cu $25^1/_2$ procente.

* *
*

In atacerea *liberării voluntarilorŭ pe unŭ anŭ* din consideraţiunĭ familiare şi a validitării recursului lorŭ pentru liberarea provisoriă, ministrulŭ de honvedĭ în înţelegere cu ministrulŭ comunŭ de rĕsboiu a luatŭ următórele dispositiunĭ: 1) In tóte acele casurĭ, în care se petiţiónéză pe temeiulŭ unui fostŭ titlu ce esista pe timpulŭ jurărei lorŭ, petiţiunile au sĕ se triméţă de autorităţile instanţei ântêiu şi a doua ministrului de honvedĭ. 2) Ministrulŭ de honvedĭ are sĕ decidă şi asupra acelorŭ casurĭ, în care obligaţii la serviciulŭ militarŭ. carĭ au fostŭ respinşĭ cu recursurile lorŭ de liberare din consideraţiunĭ familiare, dér carĭ posedŭ cunoscinţele ce se cerŭ pentru a fi primiţĭ ca voluntarĭ pe unŭ anŭ, petiţionéză pentru [a li-se acorda favórea de voluntarĭ.

* *
*

Precum anunţă „Lupta," *ministrulŭ română de rĕsboiu* va cere în sĕptĕmâna viitóre unŭ creditŭ pentru concentrarea unei părţĭ a reservei, care are sĕ fiă chemată pe la sferşitulŭ lui Martie la esercitiu de arme.

* *
*

In cercurile militare a produsŭ senşaţiune *desertarea unui oficerŭ*, a locotenentului c. r. de artileriă Iovan *Vitas*. Acesta era însărcinatŭ cu administrarea depositului de materialŭ alŭ regimentului 4 de artileriă de corpŭ şi în acéstă calitate avea sĕ manipuleze sume marĭ de banĭ. Vitas a dispărutŭ din Pesta acum vr'o douĕ sĕptĕmânĭ. In urma acésta s'a ordonatŭ o revisiune a registrelorŭ. Oficerulŭ fugarŭ, care se bucura de încredere órbă din partea superiorilorŭ sĕi, într'o scrisóre adresată cătră amicii sĕi spusese că se va sinucide; dér suntŭ destule momente care arată, că elŭ a apucatŭ drumulŭ spre Rusia. Vitas e din Croaţia, mai nainte a fostŭ la echitaţiune şi, precum se dice, era unŭ pasionatŭ jucătorŭ de cărţĭ.

* *
*

Vestitulŭ chirurgŭ şi profesorŭ la facultatea de medicină din Bucurescĭ, Dr. *Dimitrescu-Severeanu*, a fostŭ învitatŭ a lua parte ca vice-preşedinte la alŭ treilea congresŭ internaţionalŭ de chirurgiă ce se va ţiné în luna viitóre în Parisŭ.

* *
*

*Prinţulŭ Alexandru Ştirbeiu* a fostŭ alesŭ de oposiţiunea din România ca şefŭ alŭ ei. *Prinţulŭ Alexandru Cuza*, care fusese alesŭ deputatŭ de ţăranii din Mehedinţĭ, printr'o scrisóre adresată acestora renunţă a primi mandatulŭ, dicêndŭ că nu póte sta într'o cameră, care va fi presidată de celŭ care a trădatŭ (generalulŭ Leca) pe tatălŭ sĕu. Afară de acésta prinţulŭ Cuza n'are încă etatea de 25 anĭ, ce se cere pentru a puté fi deputatŭ.

* *
*

*La universitatea din Pesta* s'a deschisŭ unŭ *cursŭ de limba rusésĕă*, în urma dispoşiţiunei ministrului instrucţiunei. Cu acestŭ cursŭ e însărcinatŭ profesorulŭ de filologia slavă Dr. Oskar Asboth. Prelegerile au începutŭ erĭ Vinerĭ în 12 (24) Februarie şi se vorŭ ţiné de douĕ-orĭ pe sĕptĕmână, Marţia şi Vinerea, dela 5—6 óre séra. Pentru acestŭ cursŭ nu se plătescŭ banĭ de colegie.

Semnŭ alŭ timpului!

* *
*

Din causa *defraudărilorŭ din Raab*. suntŭ condamnaţĭ prin o sentinţă a ministrului de interne: Primarulŭ Franz Lacza, vice-primarulŭ Ladislau Kozics şi protofiscalulŭ Dr. Alexiu Beliczay, (carĭ fuseră condamnaţĭ la câte 500 fl. amendă de cătră judecătoria disciplinară de prima instanţă) la pierderea oficiului şi la restituirea sumei defraudate de 40,000 fl.; de asemenea îşĭ pierdŭ oficiulŭ fiscalului Eugen Kiss, casierii Ludwig Zantho şi Franz Horvath, notarulŭ oficiului orfanalŭ Iosef Braun, contabilulŭ primŭ Ernst Haeffner, controlorulŭ

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

(6)

# STRĂBUNII NOŞTRI

**Novelă istorică**

Anulŭ 104 după Christ.

## Cartea IV. — Cele de-apoi.

(Fine.)

— Ce-ai hotărîtŭ cu mine? întrebă Longinŭ pe Rege.

Decebalŭ, în locŭ de a'i rĕspunde, îi arătă cu mâna scaunulŭ, şi îndată doi curtenĭ luară pe Longinŭ de subţiorĭ şi'lŭ urcară pe unica tréptă a tronului, silindu'lŭ sĕ şédă. Picenŭ, cubiculariulŭ sĕu, rĕmase alăturĭ în picióre. Decebalŭ făcŭ din nou unŭ semnŭ, curtenii se dară la o parte şi Longinŭ putŭ zări sosindŭ din fundulŭ taberii trei cavalerĭ Romanĭ. Inima lui bătŭ mai cu petere, dorurile şi speranţa lui se întrupau par'că în acele trei piepturĭ de ostaşŭ, şi când se apropiară mai multŭ, Longinŭ se sculă cu totulŭ în picióre şi strigă:

— Sura!... Licinius Sura! şi voi sĕ plece spre ei. Păzitorii însĕ îlŭ opriră. Elŭ căḍŭ ér pe scaunŭ şi, cu mânile strînse una de alta, ḍise aprópe în gândŭ:

— Mulţămescŭ Deilorŭ că ochii mei îi mai vĕḍură odată!

Erau în adevĕrŭ trei Romanĭ, cei din urmă trimişĭ ai lui Traianŭ: Tribunulŭ militarŭ *Sura* cu centurionii *A. Julius Candidus* şi *P. Julius Quadratus.*

Decebalŭ ḍise tălmaciului sĕ-i întrebe ce doreseŭ.

— Poftimŭ pace şi seninŭ Domniei Tale, grăi Sura. Augustulŭ nostru Impĕratŭ ne-a trimisŭ la curtea Domniei Tale sĕ întrebămŭ pe hotărîte: pace orĭ rĕsboiu?

— Pace, pace, rĕspunse Decebalŭ; étă cum trăimŭ cu fratele vostru, adăogă elŭ cu şiretenia, arătândŭ pe Longinŭ? Va fi pace nu vĕ temeţĭ.

— Noi trebue sĕ împlinimŭ ordine auguste. Te întrebă Impĕratulŭ ce cerĭ Domnia Ta ca sĕ ne dai pe Longinŭ?

— Eu, ce cerŭ?... întrebă Regele sculându-se deodată în susŭ, cerŭ sĕ'mĭ daţĭ ţéra înapoi!... strigă, fără a se mai stăpâni.

Dér umbra lui Vezinas i se ivi în faţă, aspră, şi Domnulŭ se aşeḍă din nou josŭ. Elŭ schimbă câtŭ putŭ tonulŭ şi ḍise:

— Eu... nu cerŭ nimica. Cavalerulŭ Longinŭ vĕ v'a aduce peste optŭ ḍile pacea!...

Cavalerulŭ însĕ, galbenŭ, tremurândŭ de mânia, se sculase pe scaunŭ în picióre şi deabia încăpea sub acoperişulŭ lui. Elŭ strigă câtŭ ce putŭ:

— Sura!... Licinius Sura!... nu te cunoscŭ! Tu nu vii în numele lui Traianŭ Augustŭ! Impĕratulŭ se micşoréză! Elŭ nu cere pace!... Du-te de-i spune că eu am muritŭ!...

Şi iute ca fulgerulŭ îşĭ duse mâna dréptă la gură şi înghiţi otrava ce i-o dĕduse Dochia. Apoi, şovăindŭ, întinse braţulŭ cătră cubiculariulŭ sĕu, care se rĕpeḍi la mână, o sărută, o muşcă, ca sĕ sórbă ultimele picăturĭ ce mai rĕmăseseră în ghiócea spartă. Cavalerulŭ căḍŭ.

Iute, toţĭ din tóte părţile alergară la elŭ. Decebalŭ îi dete la o parte şi, ca unŭ nebunŭ, îlŭ apucă de gâtŭ, par'că ar fi voitŭ sĕ-lŭ împedece de-a înghiţi otrava. Mâna murindului se încleştă de haina Regelui, ér gura lui deabia rosti, cu vinete buze:

— Fiiulŭ tĕu.... eu..... eu..... l'am ucisŭ!...

Şi par'că ar fi invocatŭ o mărturiă vĕzduhului, tocmai atuncĭ unŭ păḍitorŭ alŭ palatului străbătŭ mulţimea, trecŭ speriosŭ printre pasnicĭ şi se apropiă de Rege.

— Dómne, fiiulŭ Măriei Tale s'a găsitŭ mortŭ în grădina palatului!..

Deodată Domnulŭ se sculă în picióre, sĕlbatecŭ, cu ochii marĭ, sângeraţĭ, şi ca unŭ lupŭ voi sĕ se rĕpéḍă cătră trimişii Romanilorŭ.

— Ucideţi-i! ucideţi-i!... răcni elŭ şi se împletecĭ, se învêrti într'o parte şi căḍŭ josŭ.

In câteva minute solii romanĭ furŭ făcuţĭ bucăţĭ.

Tótă nobilimea se grămădi în jurulŭ Regelui, căutândŭ sĕ-lŭ mişce, sĕ-lŭ deştepte. După multe greutăţĭ Regele îşĭ veni în simţirĭ. Elŭ se sculă pe unŭ genunchiu, voi sĕ rădice buzduganulŭ dealăturĭ şi deabia isbuti sĕ ḍică:

cassei Franz Fügi și controlorulŭ cassei fundațiunilorŭ Ludwig Brückler.

* *
*

La 1 Martie a. c. se vor introduce unŭ feliu de *mărcĭ de valóre a căilorŭ ferate* ungare, care se vorŭ elibera în cărticele conținêndŭ mărcĭ à 1 fl., à 50 cr. și à 10 cr. cu o valóre totală de fl. 65. s. a. Aceste cărticele se vêndŭ numai cu 50 fl. și ofere prin urmare, în comparația cu biletele ordinare de călĕtoriă, o reducere de 30%. Biletele de călĕtoriă cumpĕrate pe basa unei astfeliu de cărticele cu mărcĭ, oferă avantagiulŭ de a pute ave 25 Kgr. bagagiu scutitŭ de plată etc.

Cărticele cu mărcĭ de călĕtoriă se potŭ procura dela 1 Martie a. c. în biroulŭ orășenescŭ de călĕtorĭ din localitate (Strada Vămei Nr. 10), unde publiculŭ călĕtorŭ póte primi și deslușirele necesare.

* *
*

*Someșulŭ* a eșitŭ din albiă lângă Feneșulŭ săsescŭ.

## „Gazeta înaintea juriului din Clușiu."

Sub acestŭ titlu scrie „Ellenzék" dela 22 Faurŭ în privința procesului de pressă alŭ „Gazetei" următórele:

Acéstă fóiă valahă din Brașovŭ câte odată trece peste marginĭ cu vorba. Atuncĭ apoi nu caută nicĭ la drepturile omenescĭ, nicĭ la instituțiunile legale, ci lovesce în totŭ ce'i vine înaintea vêrfului condeiului ei. „Gazeta" înainte cu câteva lunĭ a scărmănatŭ aspru așeḑămintele constituționale ale statului maghiarŭ și procurorulŭ supremŭ aflândŭ în acésta agitațiune contra statului, i-a acățatŭ de gâtŭ unŭ procesŭ de pressă. Pertractarea finală în acestŭ procesŭ de pressă va fi la începutulŭ lui Martie înaintea juriului din Clușiu cu care ocasiune redactorulŭ și coredactorulŭ fóiei încriminate vorŭ sta pe banca acusațilorŭ. Forulŭ de acusare îlŭ represintă procurorulŭ reg. Dr. Biro János, carele, după cum se póte prevedé, va ave o ḑi fierbinte, în care va ave sĕ lupte cu redactorii „Gazetei".

Lumea juridică a orașului nostru aștéptă cu interesŭ acéstă ciocnire.

## Din comitate.

**Solnocŭ-Dobéca.** In adunarea estraordinară, ținută la 18 Februarie n. în Deșiu sub președința fișpanului-pașă, br. Banffy-Dezsö, s'au pertractatŭ între altele următórele afacerĭ:

*S'au înscrisŭ ca membri la societatea de maghiarisare din Reșița* (Resiczabányai magyarnyelv-terjesztö-egyesület) cu taxă de câte 30 fl. atâtŭ orașulŭ armenescŭ Gherla, câtŭ și comitatulŭ *Solnocŭ-Dobéca.* (Audĭ acolo! Unŭ comitatŭ românescŭ sĕ se înscrie ca membru la o societate de maghiarisare în o adunare de câțĭva Ungurașĭ, făr' a fi de față póte chiar nicĭ unŭ Românŭ! Marĭ suntŭ minunile lui Banffy-pașa! Românii sĕ protesteze în contra acestui actŭ satrapescŭ!)

S'a aprobatŭ hotărîrea de a se da dreptŭ de pensiune notarilorŭ de cercŭ Kozma Miklos și Roth A. socotindu-se dela 1 Ianuariu 1872. Totodată vorŭ fi provocațĭ și ceilalțĭ notarĭ de cercŭ mai bĕtrânĭ, ca cererile de asemenea natură sĕ și le insinue în decursŭ de 30 de ḑile.

S'a acordatŭ comunei Copîlnicŭ-Mănăsturŭ puterea de a'șĭ esarenda din mână liberă dreptulŭ de cârciumăritŭ și de vămuire la têrgurĭ. S'a primitŭ propunerea comitetului permanentŭ de a se anula alegerea de primarŭ din Câțcău, sub pretextŭ că representanța comunală n'a fostŭ constituită după cum se cuvine.

Advocatulŭ din Deșiu Lészai László, după cetirea unorŭ acte, a cerutŭ sĕ se ordóne cercetare disciplinară contra fisolgăbirĕului cercului Deșiu. Bokros, contele Kornis și vice-șpanulŭ au vorbitŭ în favorulŭ fisolgăbirĕului, care fŭ absolvatŭ cu 55 voturĭ contra 1.

**Ciucŭ.** Adunarea comitetului administrativŭ s'a ținutŭ la 20 Februarie n. sub președința fișpanului Miko Bálint. Din rapórtele presentate la acéstă adunare estragemŭ următórele date:

S'au estradatŭ în decursulŭ lunei Ian. pentru România: 3 pașapórte pe câte 15 ḑile, 290 pe câte unŭ anŭ. Au incursŭ în tesaurariatulŭ statului ca pedépsă pentru contrabandă de vite 149 fl. 23 cr.

Starea sanitară a locuitorilorŭ în decursulŭ lunei Ianuarie a mersŭ spre mai rĕu, decâtŭ în Decemvre. Epidemia vĕrsatului a bântuitŭ în 8 comune, s'au bolnăvitŭ 284 copii, dintre carĭ 5 au muritŭ, 64 stau încă sub cură. In comuna Giurgeu-Remete s'au bolnăvitŭ de scarlatină 179 individĭ, dintre carĭ 62 au muritŭ. In comuna Giurgeu-Szárhegy au suferitŭ de inflamațiune de gâtŭ 15 copii, dintre aceștia 6 au muritŭ.

S'au încassatŭ în darea directă 9956 fl. 55 cr., au rĕmasŭ restanță 71,477 fl. 41 cr. In darea militară s'au încassatŭ 797 fl. 20 cr., restanță au rĕmasŭ 2425 fl. 49 cr.

Din causa epidemiei s'au închisŭ școlele pentru luna Ianuarie în 6 comune.

**Sĕlagiu.** Starea sanitară a locuitorilorŭ în cursulŭ lunei Ianuarie a mersŭ fórte rĕu. Epidemiile au fostŭ la ordinea ḑilei. Din causa acestora s'a sistatŭ învĕțămêntulŭ în mai multe comune, s'au opritŭ jocurile, precum și orĭ-ce altŭ soiu de întrunirĭ.

Intre vite epidemiă n'a bântuitŭ. Numai în Derja mare s'a ivitŭ rîia în o turmă de 90 oi, carĭ au fostŭ puse sub pază.

Restanța de dare cu finea anului trecutŭ a fostŭ de 421,263 fl. 18 cr. S'au incassatŭ însĕ în luna lui Ianuarie cu 2805 fl. 89 cr. mai multŭ ca în Ianuar. anulŭ trecutŭ.

Au muritŭ în urma diferitelorŭ bóle epidemice din întregŭ comitatulŭ 66 persóne.

---

— Sĕ murimŭ! Sĕ murimŭ cu toții!...

Dér se părea că nu mai avea putere. Capulŭ îi căḑŭ pe pieptŭ, lacrĕmile îi veniră în ochĭ, și acestŭ câne, domnŭ și tată, plânse și deabia grăi:

— S'a isprăvitŭ! s'a dusŭ și celŭ din urmă Rege alŭ Daciei!

Apoi, ca și cum i-ar fi rĕmasŭ o ultimă speranță în greutatea durerii lui grăi:

— Sĕ vină fiică-mea.

Servitorii alergară la frunḑarŭ, unde era corulŭ, și după câteva minute se vĕḑŭ Dochia înaintândŭ spre tatălŭ sĕu, galbenă ca céra, cu privirea rĕtĕcită ca de nebună, cu buzele tremurândŭ... Ea rĕmase în picióre, privindŭ fără a vedé, auḑindŭ fără a înțelege, ér bĕtrânulŭ Rege se sculă de josŭ, o strînse la pieptulŭ lui, și-i șopti încetŭ:

— Fată!... a venitŭ césulŭ din urmă! O sĕ morŭ, o sĕ murimŭ. Fată, sĕ mĕ îngropĭ la unŭ locŭ cu toții... cu fiulŭ meu... cu ai mei.. căcĭ póte... póte sĕ ne deșteptămŭ vre-odată... și sĕ fimŭ împreună!...

(*„Convorbirĭ literare".*)

**Duiliu Zamfirescu.**

## Stupăritulŭ.

*Voila*, Ianuarie 1888.

(Urmare)

Cumcă ce folosŭ ne póte aduce stupăritulŭ rațională și cumcă rentéză-se sĕ-lŭ cultivămŭ, o potŭ spune stuparii, că cu puțina ostenélă, ce o vomŭ pune cu cultura stupilorŭ, ni se rĕsplătesce îndecitŭ.

Cumcă comitetulŭ școlelorŭ grănițărescĭ a înțelesŭ acésta, se vede și de acolo, că la 7 școle li-a donatŭ coșnițe practice, ér cu învĕțătorii a ordinatŭ cursurĭ de stupăritŭ, unde aceștia au avutŭ ocasiune sĕ'șĭ câștige cunoscințele de lipsă la cultura rațională a stupilorŭ.

Ar fi timpulŭ ca atâtŭ în direcțiunea acésta, câtŭ și pentru întroducerea industriei de casă, sĕ facă începutulŭ și vener. consistóriŭ, sistemisându-se câte unŭ profesorŭ de industriă la institutele preparandiale, precum și construirea unei stupine pe lângă acelea, în care sĕ se manipuleze stupăritulŭ raționalŭ și de unde fitorii învĕțătorĭ și preoțĭ sĕ'șĭ pótă câștiga cunoscințele de lipsă. Acésta însĕ ar trebui sĕ se facă câtŭ mai curênd, sĕ nu se aștepte alții ca sĕ o impună, ceea-ce încă nu va fi departe, căcĭ „reuniunea regnicolară a stuparilorŭ" în adunarea generală, ținută la 25—28 Augustŭ a. c. în Alba-regală, la care a luatŭ parte și Maday Izidor, consiliarŭ ministerialŭ de secțiune, a adusŭ conclusulŭ: ca sĕ se susțérnă o representațiune la ministrulŭ de culte și instrucțiune publică, pentru întroducerea în modŭ obligatorŭ a propunerei stupăritului raționalŭ, atâtŭ în teoriă, câtŭ și în pracsă, în preparandiele din țéră. Acésta de sigurŭ că va și urma mai curênd séu mai târḑiu.... „Latina gintă e o regină..... Ea merge în fruntea altorŭ ginte." ..... cântă marele poetŭ Alexandri, sĕ dovedimŭ, că nu totŭ de silă facemŭ ce facemŭ — deși în interesulŭ nostru.

Unŭ bunŭ serviciu va face spre scopulŭ acesta opșorulŭ confratelui Deganu, atâtŭ pentru institutele preparandiale cât și teologice, căcĭ într'acésta se vorŭ afla tóte îndrumările de lipsă la cultivarea stupăritului raționalŭ. Vorŭ trage mare folosŭ și toțĭ aceia, carĭ până acum s'au ocupatŭ cu stupăritulŭ într'unŭ modŭ primitivŭ, precum și frații învĕțătorĭ, preoțĭ și alțĭ inteligențĭ și toțĭ aceia carĭ voiescŭ sĕ se ocupe de aci înainte cu stupăritulŭ raționalŭ. Nu mai puținŭ folosŭ vorŭ trage elevii școlelorŭ repetitóre, décă li se vorŭ esplica și arĕta și în praxă cele învĕțate din opșorulŭ de față; ér poporului de rêndŭ sĕ i se esplice în prelegerile de séră, despre carĭ amŭ vorbitŭ cu altă ocasiune.

Altcum și cartea e întocmită într'unŭ modŭ de totŭ practicŭ, încâtŭ manipularea cu coșnițele inmobile (orĭ mai bine cu fagurii inmobilĭ) s'a pertractatŭ la unŭ locŭ cu a celorŭ mobile, ca sĕ nu fiă silitŭ stuparulŭ a căuta la unŭ locŭ manipularea cu acelea, ér la altulŭ cu acestea, ci află îndată atâtŭ modulŭ de manipulare cu unele, câtŭ și cu altele, ce este de totŭ practicŭ și avantagiosŭ. Unŭ mare avantagiu are acéstă carte față de altele și prin practica și nimerita ideă de a tipări figurile în broșură separată la finea cărții, pe carea lectorulŭ cetindŭ în carte, o póte pune înaintea ochilorŭ, și vorbindu-se despre cutare figură nu e silitŭ a rĕsfoi prin carte spre a privi figura, după cum se întêmplă acésta cu figurile intercalate în textŭ, când descrierea figurei trece pe pagina următóre — ci o are înaintea sa. Afară de acésta prețulŭ cărții încă este fórte moderatŭ — ceea ce încă s'a pututŭ ajunge numai prin sprijinulŭ moralŭ și materialŭ alŭ Ilustrităţii Sale d-lui Baronŭ Ursu, și adecă 35 cr. cu 5 cr. porto poștalŭ, și se póte procura atâtŭ dela autorulŭ în Viețelŭ (u. Branyiccka), câtŭ și dela subscrisulŭ u. Alsó szombatfalva, căruia i-a pusŭ la disposițiune autorulŭ câteva esemplare. Alte broșurĭ de cuprinsulŭ acestei carți se vêndutŭ cu prețurĭ îndoite, din care sĕ resultă, că pe autorŭ nu pofta de câștigŭ, ci numai simțulŭ curatŭ de a respândi acestŭ ramŭ productivŭ și folositorŭ alŭ economiei și la poporulŭ nostru — l'a îndemnatŭ la edarea opului de față.

Decĭ cei ce dorescŭ a ave acestŭ opșorŭ grăbéscă cu procurarea lui, căcĭ mai târḑiu predându-se în comisiune librarilorŭ sĕ nu fiă silițĭ a'lŭ cumpĕra mai scumpŭ, ce de regulă sĕ întêmplă.

Altcum dela sprijinulŭ ce va întêmpina acestŭ opșorŭ din partea publicului românŭ, va depinde încuragiarea séu descuragiarea acestui tînĕrŭ specialistŭ în ramulŭ stupăritului.

(Va urma.)

## Intêmplărĭ diferite.

**Arșĭ de vii.** Duminecă în 7 (19) Februarie, Ioanŭ Nanŭ din Rĕșnovŭ, ducêndu-se la biserică cu soția sa, au lăsatŭ închișĭ în casă trei copii în vêrstă sub 5 anĭ. Când s'au întorsŭ acasă, au găsitŭ pe unulŭ din copii jumĕtate scrum; i se aprinsese hainele de pe elŭ dela foc și arsese. Pe ceilalțĭ doi copii i-au găsitŭ înecațĭ de fumŭ. — La 15 Februarie n. locuitorulŭ Bölöni Mihaly din Apața se dusese de acasă împreună cu nevastă-sa, lăsândŭ închisŭ în odaiă pe fiiulŭ lorŭ de 5 anĭ. Când s'au reîntorsŭ aflară pe podeala casei cenușa nefericitului copilŭ, căruia, precum se crede, i s'au aprinsŭ hainele de pe elŭ jucându-se cu foculŭ și fŭ în urma acésta cu desĕvêrșire arsŭ și prefăcutŭ în tăciune. — Totŭ în acéstă comună doi copii ca de vre-o 4 anĭ ai locuitorului Szabo Janos, aflându-se numai ei de ei, începură sĕ'șĭ aprindă țigărĭ. Din aprinderea țigărilorŭ s'au aprinsŭ și hainele unuia din copii, căruia i-au arsŭ piciórele și pântecile. Décă nu l'ar fi mântuitŭ nisce ómenĭ de pe stradă, ar fi arsŭ póte cu totulŭ. Nefericita victimă e încă în viéță. — Când se vorŭ învĕța odată minte părinții d'a nu se face culpabilĭ de atâta negligență?

**Poșta atacată.** In 6 (18) Februarie căruța poștii ce venea dela Sepsi-Sân-Georgiu fŭ atacată aprópe de Bicsadŭ de unŭ rĕufăcĕtorŭ sdrențosŭ. Visitiulŭ poștei îi dete o lovitură cu biciulŭ peste capŭ, mână apoi caii în gónă și ajunse în Bicsadŭ fără sĕ i-se întêmple ceva. Locuitorii au eșitŭ cu lemne și cu furcóie în urmărirea tâlharului, dér nu l'au găsitŭ.

**Incercare de sinucidere.** Protocolistul dela judecătoria penală din Brașovŭ, d. Gross, șĭ-a tăiatŭ Mercurĭ, pe când se afla la baia de aburŭ, vinele unui brațŭ. Dér fiindŭ că nu'șĭ tăiase arterele, fŭ descoperitŭ și dusŭ în spitalŭ înainte d'a i-se fi scursŭ sângele. Motivulŭ încercării de sinucidere nu se scie.

## SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ „Gaz. Trans.")

**Pesta,** 25 Februarie. Carol Trugmayer, inspectorulŭ scolarŭ din Zips, a fostŭ arestatŭ pentru falsificare de polițe.

**Petersburgŭ,** 25 Februarie. In cercurile politice domnesce părerea, că comunicatulŭ trebue sĕ mulțuméscă pretențiunile cele mai estinse ale Austro-Ungariei. Mai departe nu póte merge iubirea de pace a Rusiei.

*Aci domnesce cea mai mare iritațiune contra Austro-Ungariei*, fiindcă lucréză contra depărtării Coburgului, ér în *contra Germaniei*, fiindcă în fiecare ḑi face sĕ scadă cursulŭ rublelorŭ. Ministrulŭ de finanțe e desperatŭ.

## DIVERSE.

**Ce s'a făcutŭ cu Stanley?** Din Brucsel[illegible] data de 20 Febru[illegible]sultatulŭ ațîțărei; nicĭ [illegible] a tri[illegible] o restignire, dér „sĕ trăiéscă gene[illegible]te pe Traianŭ Doda", care a rĕsunatŭ și [illegible] ceriu și pe pămêntŭ, étă glasulŭ urei de care viséză creerii procurorului.

Vomŭ vedea sfîrșitulŭ, guvernulŭ îlŭ scie înainte. Celŭ cu inima curată, dreptŭ, celŭ consciu, că datorința șĭ-a făcut-o bărbătesce; generalulŭ Traianŭ Doda și cu elŭ toțĭ Românii cu inima la locŭ, potŭ ascepta linistițĭ sfêrșitulŭ acestui procesŭ monstruosŭ nouĕ și urmașilorŭ noștri; însĕ pasulŭ generalului Traianŭ Doda ne va servi totdéuna de învĕțătură, că pentru drepturile poporului românŭ sĕ nu trîcnimŭ dela nicĭ o jertfă.

**Coriolanŭ Brediceanu** [illegible]

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| [illegible] | „ | 8.47 | „ | [illegible] |
| [illegible] orĭ | „ | 10.02 | „ | 10.05 |
| [illegible]re turcescĭ | „ | 11.32 | „ | 11.37 |
| Imperialĭ | „ | 10.32 | „ | 10.37 |
| Galbinĭ | „ | 5.88 | „ | 5.92 |
| Scris. fonc. „Albina" 6% | „ | 101.— | „ | 102.— |
| „ „ „ 5% | „ | 98.— | „ | 99.— |
| Ruble Rusescĭ | „ | 107.— | „ | 108.— |
| Discontulŭ | 6½—8% pe anŭ | | | |

**Cursulŭ la bursa de Viena**
din 24 Februarie st. n. 1888.

| | |
|---|---|
| Renta de aurŭ 4% | 96.45 |
| Renta de hârtiă 5% | 82.90 |
| Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare | 148— |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) | 93.70 |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) | 123.75 |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) | |
| Bonurĭ rurale ungare | 103.75 |
| Bonurĭ cu clasa de sortare | 103.80 |
| Bonurĭ rurale Banatŭ-Timișŭ | 103.60 |
| Bonurĭ cu cl. de sortare | 103.60 |
| Bonurĭ rurale Transilvane | 103.75 |
| Bonurĭ croato-slavone | 103.25 |
| Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ | 99.50 |
| Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ | 119.50 |
| Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului | 123 — |
| Renta de hârtiă austriacă | 77.60 |
| Renta de argintŭ austriacă | 78.80 |
| Renta de aurŭ austriacă | 108.25 |
| Losurĭ din 1860 | 133.— |
| Acțiunile băncei austro-ungare | 856.— |
| Acțiunile băncei de creditŭ ungur. | 268.75 |
| Acțiunile băncei de creditŭ austr. | 268.50 |
| Galbinĭ împărătescĭ | 5.98 |
| Napoleon d'orĭ | 10.05 |
| Mărcĭ 100 împ. germane | 62.22½ |
| Londra 10 Livres sterlinge | 126.90 |

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
**Dr. Aurel Mureșianu.**

E... ...u o parte vedemŭ o pom... ...statŭ, care cele mai bune puterĭ ale statului le aplică întru a construi pe temelia a doua marĭ ficțiunĭ, ca pe douĕ petri unghiulare, dintr'unŭ conglomeratŭ de diferite elemente naționalĭ — unŭ pomposŭ statŭ artificialŭ-naționalŭ; ér d'altă parte vedemŭ popórele încatenate în „libertatea maghiară“, dintre carĭ poporă unulŭ, celŭ mai însemnatŭ, acolo unde se póte și întru câtŭ i se mai póte, întrepune alŭ sĕu *veto* solenel în contra acestei politice de statŭ. Astfelŭ vedemŭ, cum acéstă politică de stat, d'o potrivă greșită în fundamentele sale, ca și în scopurile finalĭ, împinge prin măestrià într'unŭ ominosŭ conflictŭ acele douĕ popóre, carĭ Provedința pare ...altulŭ cu inte-



No. 1147 ex 1887. 12,3—3

# EDICTŬ.

Ioanŭ Curca, gr. cat. din Homorodŭ, a intentatŭ procesŭ matrimon. contra muierei sale Maria născ. Comanŭ, carea cu necredință l'a părăsitŭ de mulțĭ anĭ, și a căreia ubicațiune este necunoscută.

Decĭ Maria I. Curca născ. Comanŭ gr. cat. din Homorodŭ prin acestŭ Edictŭ se citéză și provócă, ca în terminŭ de unŭ anŭ, dela prima publicare, sĕ se presenteze la presidiulŭ forului matrimonialŭ gr. cat. de I instanță a Vicariatului Făgărașului, spre a fi confruntată cu bărbatulŭ sĕu și a rĕspunde la acțiune, că la din contră, procesului i se va da cursŭ liberŭ și dênsa va fi înlocuită prin unŭ curatorŭ ad actum.

Făgărașŭ, 28 Dec. 1887.

**Alesandru Micu,**
Vicarŭ foran. și președintele forului matrim. gr. cat. de I instanță.

## Avisŭ d-lorŭ abonațĭ!

Rugăm pe d-nii abonațĭ ca la reînoirea prenumerațiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fășia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ și sĕ arate și posta ultimă.

Totodată facemŭ cunoscutŭ tuturorŭ D-lorŭ abonațĭ, că mai avemŭ din anii trecuțĭ numerĭ pentru complectarea colecțiunilorŭ „Gazetei,“ precum și câteva întregĭ colecțiunĭ, pentru carĭ se potŭ adresa la subsemnata Administrațiune în casŭ de trebuință.

*Administrațiunea „Gaz. Trans.“*

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașovŭ.